

**ERISTYSSIIVOUKSEN CHECK-LISTA
ERIKOISSAIRAANHOIDON JA
YLEISLÄÄKETIETEEN HOITO-
OSASTOILLE**

Laatinut:
Laatu ja valvonta/
hygieniahoitaja
Pvm: 30.1.2023

Hyväksynyt:
S. Grönroos-
Pada
Pvm: 10.2.2023

Päivitetty:
Hygieniahoitaja
Pvm: 7.11.2025

Tässä ohjeessa on tärkeää tietoa sekä laitoshuollolle että hoitohenkilökunnalle eristyshuoneen siivouksesta vuodeosastolla. Tämä ohje ei täysin sovellu esimerkiksi poliklinikan tai asumispalveluyksikön siivoukseen. Laitoshuoltajalle tulee kertoa, että mikä eristys/mikrobi/tarttuva tauti on kyseessä ennen huoneen puhdistamista. Tiedolla on merkitystä sekä päivittäisessä että eristuksen purkusiivouksessa käytettävien puhdistusaineiden/menetelmien/välineiden ja suojainten valintaan.

Eristyshuoneen siivouksessa suositellaan käytettävän huonekohtaisia tai kertakäyttöisiä siivousvälineitä. Huonekohtaiset välineet puhdistetaan heti käytön jälkeen. Eristyshuone siivotaan mahdollisuuksien mukaan viimeisenä, paitsi suojaeristyshuone, joka siivotaan ensimmäisenä. Eristyssivouksessa tulee aina käyttää suojatakia/esiliinaa ja suojakäsineitä. Muita suojaimia käytetään lisäksi tapauskohtaisesti mikrobista/eristyksestä riippuen. Kädet tulee desinfioida ennen suojainten pukemista, aina suojakäsineitä vaihdettaessa ja suojainten riisumisen jälkeen. Mahdolliset eritetahrat tulee poistaa eritetahradesinfektio-ohjeen mukaan ennen muuta siivousta (kloori 1000 ppm). Jäte- ja pyykkisäkkejä ei saa täyttää liian täyteen ja ne suljetaan huolellisesti. Käytetyt suojaimet riisutaan myös huoneen jätesäkkiin, paitsi FFP-hengityksensuojain riisutaan sulkutilassa tai huoneen ulkopuolella. Suojatakki/esiliina ja suojakäsineet yllä ei saa poistua huoneesta. Epidemiatilanteessa voi käyttää samoja pään alueen suojaimia (kirurginen suu-nenäsuojus/FFP, silmäsuojain/visiiri, tarvittaessa hiussuojus) huoneesta toiseen siirryttäessä, mikäli suojaimet ovat säilyneet puhtaina ja niihin ei ole käsin kosketettu.

Myös hoitohenkilökunnan on hyvä tietää eristyssivouksen periaatteet. Potilaan kotiutuessa ja huoneen vapautuessa tulee mahdollisimman nopeasti ilmoittaa laitoshuoltajalle eristyshuoneen loppusiivouksen tarpeesta. Huoneen siivous saattaa viedä enemmän aikaa, jos huoneen desinfektioa tehostetaan lisälaitteella (vetyperoksidihöyry tai UVC-robotti), ja siivouksen viivästyminen pidentää uusien potilaiden osastolle pääsyä. Joissakin tapauksissa varotoimet/eristys voidaan purkaa jo hoitajakson aikana (esimerkiksi vatsatautipotilaan oltua oireeton 48 tuntia). Varotoimet voidaan kuitenkin purkaa vasta sitten, kun huoneen siivous on tehty (Varotoimikortti poistetaan huoneen ovesta vasta siivouksen jälkeen).

Katso myös ohjeet: käsidesinfektio, eritetahradesinfektio, suojainten pukeminen ja riisuminen, maskisuositus, FFP:n pukeminen, tekstiilien puhdistus hoitotyössä, suihkupäiden huolto, patjojen tarkistus, käytössä olevat desinfektioaineet, varotoimisuositukset erilaisten tarttuvien tautien hoidossa, verhojen vaihto ja huolto

Varotoimet/ Mikrobi	Suojautuminen	Puhdistaminen ja desinfektio	Jätteet, pyykki, muut huomioitavat asiat
Kosketusvarotoimet/ eristys			
Tavanomainen kosketusvarotoimisiivou s esimerkiksi abskessit, moniresistentit mikrobit	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suoja int en pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen suo j at ak ki ja – käsineet, jos roiskevaara kirurginen suu-	Päivittäinen wc/suihkutilojen ja pintojen (mukaan lukien sermit) huolellinen, mekaaninen siivous kloorilla 1000 ppm x2/päivä (kerran aamuvuorossa ja kerran iltavuorossa) -lattia pyyhitään yleispuhdistusaineella -pesevää desinfektioainetta (Oxivir) käytettäessä myös yleispuhdistusainepyyhintä vain lattiaan	Runsaasti eritteinen jäte erityisjätelaatikkoon, muuten tavanomainen jäte käytäntö. Jätepus sit suljettava huolellisesti. Runsaasti eritteinen pyykki dissolvopussiin, joka laitetaan huoneen ulkopuolella keltaiseen infektiopyykkisäkkiin. Infektion/mikrobin laatua ei tarvitse merkitä. Vältä pyykin

	nenäsuojus ja silmäsuojaimet/visiiri	-lääkinnälliset laitteet puhdistetaan heti käytön jälkeen lämpödesinfektio-huuhdelulaitteessa tai pyyhitään desinfektioliinalla -bidee-suihkupäät puhdistetaan ohjeen mukaan -eritetahrat poistetaan välittömästi eritetahradesinfektio-ohjeen mukaan Loppusiivous: -tarvittaessa voidaan käyttää desinfektiolaitetta siivouksen viimeistelyyn (vetyperoksidikuivahöyry tai UVC-robotti)	pölyttämistä. Muu pyykki normaalin käytännön mukaan. Loppusiivouksessa lisäksi: -monikäyttöiset kangasväliverhot vaihdetaan puhtaisiin -antimikrobiset väliverhot vaihdetaan, jos niissä on eritteitä. Vaihto myös valmistajan suositteleman vaihtovälin mukaan.
CPE, ESBL Klebsiella tai Candida auris	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen suojatakki ja – käsineet, jos roiskevaara kirurginen suu- nenäsuojus ja silmäsuojaimet/visiiri	Päivittäinen siivous: -tavanomainen kosketusvarotoimisiivous ks. yllä Loppusiivous: -aloitetaan vesikalusteiden tehokloorauksella: valutetaan laimentamatonta klooria 4 dl wc-istuimen reunoja myöden, 1 dl käsienpesualtaan reunoja myöden ja 4 dl lattiakaivoon, annetaan vaikuttaa 60 minuuttia -kloorin vaikutusaikana muu huone puhdistetaan kloorilla 1000 ppm -kloorin vaikutusajan jälkeen wc-istuin ja lavuaari harjataan ja pyyhitään kloorilla -lopuksi suositellaan vetyperoksidihöyryn tai UVC-robotin käyttöä (ajan säästämiseksi voi tehdä jo kloorin vaikutusaikanakin)	Samat jätekäytännöt kuin tavanomaisessa kosketusvarotoimisiivouksessa Pyykki laitetaan dissolvopussiin, joka laitetaan keltaiseen infektiopyykkipussiin. Pyykkiä ei tarvitse merkitä. Loppusiivouksessa -monikäyttöiset kangasväliverhot vaihdetaan puhtaisiin -antimikrobiset väliverhot vaihdetaan, jos niissä on eritteitä. Vaihto myös valmistajan suositteleman vaihtovälin mukaan.
Gastroenteriitit (tarttavat oksennus-ripulitaudit) Clostridioides difficile, noro, rota, Ehec ym.	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen kirurginen suu- nenäsuojus, silmäsuojaimet/visiiri, suojatakki ja – käsineet siivouksen päätyttyä käsien vesi-saippuapesu ennen desinfektiota	Päivittäinen siivous: -tavanomainen kosketusvarotoimisiivous ks. ensimmäinen kohta Loppusiivous: -suositellaan käyttämään vetyperoksidihöyryä tai UVC-robottia huoneen desinfioinnin tehostamiseen siivouksen jälkeen -noro-tapauksissa huone on hyvä käsitellä em. laitteella jo ennen siivouksen aloittamista tartuntariskin vähentämiseksi, tämän jälkeen siivous kloorilla 1000 ppm ja uusi desinfektio laitteella	Runsaasti eritteinen jäte erityisjätelaatikkoon, muuten tavanomainen jätekäytäntö. Jätepusseja suljettava huolellisesti. Pyykki on tartuntavaarallista. Ei saa laskea pinnoille, vaan pakataan suoraan dissolvopussiin, joka laitetaan keltaiseen infektiopyykkisäkkiin. Vältä pyykin pölyttämistä. Pyykkiä ei tarvitse merkitä. Monikäyttöiset kangasväliverhot vaihdetaan puhtaisiin. Antimikrobiset väliverhot vaihdetaan, jos niissä on eritteitä. Vaihto myös

		-noro-kohortti: potilaan poistuesssa siivotaan potilaspaikka tavanomaisen kosketusvarotoimisiivouksen mukaan. Sänkyä ei pedata eikä uutta potilasta oteta paikalle. Viimeisen potilaan lähdettyä yllä mainittu noro-huoneen siivous.	valmistajan suositteleman vaihtovälin mukaan.
Syyhy, kihomadot, täit, satiaiset	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen suojatakki ja – käsineet	Pintojen ja saniteettitilojen huolellinen, mekaaninen puhdistus yleispuhdistusaineella	Normaali jäteikäytäntö. Suljet pussit huolellisesti. Pyykki on tartuntavaarallista. Syyhyn häätohoidon jälkeisenä aamuna kaikki pyykki pakataan dissolvo-pussiin, joka laitetaan keltaiseen infektiopyykkisäkkiin. Suljetaan huolellisesti. Kihomato-, täi- ja satiaispotilaiden koko hoitojakson aikainen pyykki pakataan em. tavalla. Pyykkiä ei tarvitse merkitä.
Luteet	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen suojatakki ja – käsineet	Pintojen ja saniteettitilojen huolellinen, mekaaninen puhdistus yleispuhdistusaineella Jos potilas on tuonut luteita mukanaan, riittää yleensä potilaan vaatteiden ja omaisuuden pussittaminen ja puhdistaminen. Jos luteita arvioidaan pesiytyneen hoituhuoneeseen, tulee ottaa yhteyttä kiinteistöhuoltoon, joka tilaa tuholaistorjuntayrityksen paikalle. Laita havaitsemasi lude esim. pieneen purkkiin tuholaistorjujaa varten (varmistus, että kyseessä on juuri lude).	Normaali jäteikäytäntö. <u>Sulje pussit huolellisesti.</u> Pyykki katsotaan tartuntavaaralliseksi. Potilas riisuu kaikki omat vaatteensa ja tavaransa, ne laitetaan tavalliseen muovipussiin ja <u>suljetaan pussi tiiviisti</u> sekä lähetetään vaatteet kotiin pestäväksi. Sairaalassa syntyvä pyykki pakataan dissolvo-pussiin ja laitetaan keltaiseen infektiopyykkisäkkiin. <u>Pussit suljetaan huolellisesti!</u> Pyykkiä ei tarvitse merkitä. Loppusiivouksessa monikäyttöiset väliverhot laitetaan pyykkiin. Antimikrobiset väliverhot laitetaan jätteisiin.
Pisaravarotoimet ja kosketusvarotoimet			
Influenssa, Covid-19, RSV, lintuinfluenssa, kurkkumätä, hengitystieoireinen adeno, invasiivinen A-streptokokki-infektio	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen kirurginen suun- nenäsuojus, silmäsuojus/visiiri, suojatakki ja – käsineet	Päivittäinen siivous: -wc/suihkutilojen ja pintojen huolellinen, mekaaninen siivous kloorilla 1000 ppm -lisäksi lattian pyyhintä yleispuhdistusaineella Epidemiatilanteessa voidaan myös käyttää desinfiioivia laitteita ja tehostaa yleisten tilojen kosketuspintojen pyyhintää kloorilla 1000 ppm.	Tavanomainen jäteikäytäntö Lintuinfluenssapotilaan pyykki dissolvo-pussiin ja keltaiseen infektiopyykkipussiin. Muut taudit tavanomainen pyykki. Monikäyttöiset väliverhot laitetaan pyykkiin. Antimikrobiset väliverhot vaihdetaan, jos niissä on eritteitä tai valmistajan ohjeistaman vaihtovälin mukaan.

	Jos huoneessa menossa aerosolia tuottava toimenpide esimerkiksi c-pap-hoito tai limanimu tai huoneessa on Covid-19- tai lintuinfluenssapotilas, käytetään FFP-hengityksensuojainta . FFP puetaan ja riisutaan aina sulkutilassa tai huoneen ulkopuolella.		
Pisaravarotoimet			
Meningokokki, Haemophilus influenzae b, epiglottiitti, hinkuyskä, parvorokko, sikotauti, vihurirokko, Streptokokki A-hengitystieinfektio tai tulirokko	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen kirurginen suu-nenäsuojaus, silmäsuojus/visiiri, suojatakki tai esiliina ja suojakäsineet	Päivittäinen siivous: -wc/suihkutilojen, pintojen ja lattian huolellinen, mekaaninen siivous yleispuhdistusaineella	Tavanomainen jäte- ja pyykkikäytäntö. Loppusiivouksessa monikäyttöiset väliverhot laitetaan pyykkiin. Antimikrobiset väliverhot vaihdetaan, jos niissä on eritteitä tai valmistajan ohjeistaman vaihtovälin mukaan.
Ilmavarotoimet			
Keuhko- tai kurkunpääntuberkuloosi, yskösvärjäyspositiivinen tai laajat tai onteloiset keuhkokuvamuutokset vaikka yskösvärjäykset negatiiviset tai epäily	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen FFP3-hengityksensuojain puetaan ja riisutaan huoneen sulkutilassa tai ulkopuolella suojaesiliina ja –käsineet	Päivittäinen siivous: -wc/suihkutilojen, pintojen ja lattian huolellinen, mekaaninen siivous yleispuhdistusaineella	Tavanomainen jäte- ja pyykkikäytäntö Moniresistentin tuberkuloosipotilaan pyykki laitetaan dissolvo-pussiin ja keltaiseen infektiopyykkipussiin.
Ilmavarotoimet ja kosketusvarotoimet			
Tuhkarokko, vesirokko ja immuunipuutteisen tai yleistynyt vyöruusu, ekstrapulmonaalinen märkivä tuberkuloosi	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen FFP3-hengityksensuojain puetaan ja riisutaan	Päivittäinen siivous: -wc/suihkutilojen ja pintojen huolellinen, mekaaninen siivous kloorilla 1000 ppm -lisäksi lattian pyyhintä yleispuhdistusaineella	Tavanomainen jäte- ja pyykkikäytäntö Moniresistentin tuberkuloosipotilaan laitetaan dissolvo-pussiin ja keltaiseen infektiopyykkipussiin. Loppusiivouksessa monikäyttöiset väliverhot laitetaan pyykkiin. Antimikrobiset väliverhot

	huoneen sulkutilassa tai ulkopuolella suojatakki ja – käsineet, tarvittaessa silmäsuojaimet/visiiri Tuhka- tai vesirokkopotilaan huoneen siivous edellyttää immuniteettiä =tauti sairastettu tai rokotussuoja olemassa		vaihdetaan, jos niissä on eritteitä tai valmistajan ohjeistaman vaihtovälin mukaan. Tuhkarokkopotilaan jälkeen pidettävä huone tyhjänä ja ilmastointi päällä 2 tuntia ennen seuraavaa potilasta!
Muut erityisryhmät			
M-rokko (entinen apinarokko) ja verenvuotokuumeet (Ebola, Lassa, Marburg)	huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen FFP- hengityksensuojain puetaan ja riisutaan huoneen sulkutilassa tai ulkopuolella silmäsuojaimet/visiiri, suojatakki ja – käsineet	Päivittäinen siivous: -wc/suihkutilojen, pintojen ja myös lattian huolellinen, mekaaninen siivous kloorilla 1000 ppm Loppusiivous: -käytetään lisäksi vetyperoksidihöyryä tai UVC-robottia, jos laite saatavissa	Jätteet: -potilaan kanssa kosketuskissa ollut kertakäyttömateriaali laitetaan jätessäkkiin, suljetaan huolellisesti ja laitetaan tartuntavaarallisen jätteen keräysastiaan (muovinen UN-hyväksytty tynnyri, UN 3549, EI erityisjätelaatikko) Pyykki on tartuntavaarallista. Ei saa laskea pinnoille, vaan pakataan suoraan dissolvopussiin, joka laitetaan keltaiseen infektiopyykkisäkkiin. Vältä pyykin pölyttämistä. Pyykkiä ei tarvitse merkitä. Loppusiivouksessa monikäyttöiset väliverhot laitetaan pyykkiin. Antimikrobiset väliverhot laitetaan jätteiden mukaan.
Suojavarotoimet Sairaudesta tai hoidosta johtuva immuunipuutos	Kaikkien huoneeseen menijöiden tulee olla terveitä = ei akuuttia infektiota huolellinen käsidesinfektio ennen siivouksen aloittamista, suojainten pukemista, niitä vaihdettaessa ja riisumisen jälkeen kirurginen suu- nenäsuojus, esiliina ja suojakäsineet Tt-lain 48§ pykälän mukaiset rokotukset oltava voimassa	Päivittäinen siivous: <u>-huone siivotaan ensimmäisenä</u> -wc/suihkutilojen, pintojen ja lattian huolellinen, mekaaninen siivous yleispuhdistusaineella -huonekohtaiset siivousvälineet -huoneen ovet pidettävä kiinni Loppusiivous: -huoneen yläpölyt pyyhitään vasta potilaan lähdettyä	Tavanomainen jäte- ja pyykkikäytäntö Vältetään pyykin pölyttämistä. Potilashuoneeseen ei saa viedä kukkia tai kuumentamattomia ruokia.

Lisähuomioitavaa kosketusvarotoimihuoneen loppusiivoukseen (potilas ei ole huoneessa)

- potilashuoneesta ja wc-/suihkutilasta laitetaan roskeen kaikki avatut kertakäyttömateriaalit esim. vaipat, käsipyyhkeet, wc-paperit, roskapussirullat
- myös esimerkiksi avatut shampoo-pullot, rasvatuubit jne. heitetään roskeen, telineessä olevat käsihuuhteet ja saippuat (dispensot) saavat jäädä
- näkyvästi likaiset, rikkiinäiset tai lähes tyhjät suojakäsinelaatikot heitetään roskeen, poikkeuksena Clostridioides difficile, ripuli- ja oksennustaudit, Candida auris, m-rokko, tuhkarokko, lintuinfluenssa (ja luteet) jolloin suojakäsinelaatikot heitetään aina roskeen
- huoneen tekstiilit laitetaan pyykkiin, myös puhtaat (lakanat, potilasvaatteet, pyyhkeet)
- monikäyttöiset hoitovälineet puhdistetaan (esim. imu, virtsapullo, RR-mittari, hapenantovälineet)
- roskapussi ja pyykki viedään pois huoneesta. Huom. jos käytetään vetyperoksidikuivahöyryä, roska- ja pyykkipussit voidaan jättää suljettuna huoneeseen laitteen käytön ajaksi. Ulkopinnalta desinfioituneet pussit pienentävät niitä kuljettavan henkilökunnan tartuntariskiä.

Huomioi lisäksi seuraavat asiat ennen vetyperoksidikuivahöyrylaitteen käyttöä

- avaa laatikot ja kaapin ovet - avaa WC:n ovi. WC-pytyn kansi nostettava ylös (istuinrengas alhaalla)
 - hävitä käsipaperit ja jätä telineen luukku auki
 - silmälasit on puhdistettava ja laitettava muovipussiin, jätetään huoneeseen
 - muu optiikka esim. kamera ja älypuhelimet tulee puhdistaa ja suojata
 - huoneen ikkunat tulee olla suljettuina
 - antimikrobiset väliverhot avataan, ei tarvitse vaihtaa, jos ei ole näkyvää eritettä (vetyperoksidikuivahöyry desinfioi myös tekstiilin pintaa)
 - patja tulee olla nostettuna pystyasentoon
 - sängyn laidat nostetaan pystyyn
- Toimimalla näiden ohjeiden mukaan huoneen puhdistus on toteutettu oikeaoppisesti ja vetyperoksidikuivahöyrylaite desinfioi huoneen mahdollisimman hyvin.

Vetyperoksidikuivahöyrylaitteen käyttöä suositellaan seuraavissa tapauksissa:

- ripulitaudit (noro, Clostridioides difficile)
- epidemiatilanteessa (neuvottele tarvittaessa hygieniahoitajan kanssa)
- CPE- ja ESBL-Klebsiella pneumoniae- sekä Candida auris-potilashuoneen loppusiivouksessa
- muut moniresistenttien mikrobien kantajat riskiarvion mukaan (esim. erittävät haavat, ihorikot, inkontinenssi, muistamaton/sekava potilas, suoliavanne tai tehty suolistoleikkaus, kehon eritteillä tuhrivat potilaat)
- m-rokko ja verenvuotokuumeet

Huomioi ennen UVC-robotin käyttöä

- sängyn patja pyyhitään yleispuhdistusaineella huolellisesti molemmiin puolin. Patja jätetään "normaaliin" asentoon (ei pystyyn kuten vetyperoksidihöyryä käytettäessä!).
- wc:n ovi jätetään auki
- wc-istuimen kansi nostetaan ylös ja istuinrengas jätetään alas
- kalusteet asetellaan siten, että robotilla on tilaa liikkua (vähintään 1 metri tilaa), laatikot ja kaapin ovet tulee olla kiinni
- huoneen ovi suljetaan ja oveen laitetaan varoituskyltti, jotta kukaan ei mene huoneeseen robotin ollessa käynnissä
- käyttöä suositellaan samoissa tapauksissa kuin vetyperoksidikuivahöyryä

Asiasanat: eristyssiivous, kosketusvarotoimet, pisaravarotoimet, ilmavarotoimet, suojavarotoimet

Viitteet/lisätiedot:

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitoalan ammattilaisten käyttöön.

